

myśl budowy domu akademickiego. Wybrany z łona Czytelni komitet w porozumieniu z delegatami innych towarzystw akademickich sprawą tą się zajmuje, a choć jeszcze pozytywnych i większych rezultatów nie osiągnął, zawsze jednak przyczynił się do zebrania i pomnożenia funduszy, jako też załatwił przedwstępne kroki do zrealizowania tej pięknej myśli. W tym miesiącu również dokonaliśmy zmiany statutu, narzuconego nam przez senat po rozwiązaniu dawnej Czytelni, który w bardzo wielu wypadkach kłępuje nasze działanie i jest jedną z przyczyn nie idealnego stanu obecnego. Odnośny elaborat przedłożyliśmy wyższym instancjom. Czy co wskoramy — przyszłość okaże. Przewodniczącym Czytelni jest obecnie kol. Jachymiak, który w Styczniu b. r. po zrzeczeniu się kol. Michalika, przez Walne zgromadzenie na tę godność wybranym został. Zastępcą jego jest kol. Ortyński, sekretarzem kol. M. S. Grzybowski. Kolega Jachymiak, jako przewodniczący Czytelni, jest zarazem zast. przewodniczącego w komitecie do sprawadzenia zwłok A. Mickiewicza, który powstał i zorganizował się za naszym staraniem a w którym obecnie przewodniczy p. Weigel poseł na sejm. W komitecie tym zasiada obok innych obywateli 5 naszych reprezentantów. Zaznaczyć w końcu musimy, że w »komitecie pięciu« budowy pomnika, zasiada jako reprezentant młodzieży były prezes Czytelni W. L. Jaworski.

Ruch umysłowy i towarzyski przejawia się w kółkach. Poniższe sprawozdania bliższe szczegółów w tym względzie podają:

a) Koło słowiańskie, zawiązane w Maju r. 1887. rozwija się pomyślnie. Zadaniem jego jest budzenie wśród członków poczucia wzajemności słowiańskiej przez zaznajamianie ich z życiem narodów słowiańskich, z ich historią i literaturą — oraz zbieranie materiałów etnograficznych i historycznych. Liczba członków 117.

Odczyty w bieżącym półroczu były następujące:

1. Literatura rosyjska XVIII wieku, część I.
2. » » » » » II.
3. » » » » » III.

Kol. Stefan Jacek Dobrowolski.

4. Twardowski w literaturze polskiej i czeskiej, kol. Zygmunt Lezer.

5. Żydzi w polskiej poezji dramatycznej, kol. Ignacy Suesser.

6. Podole pod względem geograficznym, statystycznym, etnograficznym i społecznym, kol. Michał Rolle.

7. Stefan Kaczala i jego zasługi koło rozwoju narodowego galicyjskich Rusinów, kol. Hilary Ortyński.

Dwa razy tygodniowo odbywają się bezpłatnie lekcje języka rosyjskiego. Kol. Karpowicz wyklada gramatykę, a kol. St. J. Dobrowolski przewodniczy czytaniu i tłumaczeniu Turgeniewa. — Dla innych języków słowiańskich nie zdołał zarząd Koła wyszukać nauczycieli. Biblioteka Koła liczy kilkadziesiąt tomów.

b) Koło filozoficzne ma w tym roku 80 członków, posiada bibliotekę doborową, liczącą 235 dzieł w 356 tomach, a rozpadającą się na dwa działy: a) treści czysto filozoficznej, b) treści przyrodniczo-matematycznej.

Odczytów w Kole było dwa, a mianowicie: 1. Kol. Landaua: Spinoza i jego filozofia. 2. Kol. Piechoty: »Co w metafizyce Arystotelesa uważać należy za trwałe dla filozofii nabytek«. Po odczytach wywijały się żywa dyskusja; udział jednak kolegów był, niestety, zwykle bardzo mały.

Kółko literackie, zawiązane dnia 1 Grudnia zeszłego roku, liczy 12 członków. Zgromadzenia odbywają się raz na tydzień. Do dnia 1 Kwietnia odczytano i przedyskutowano następujące prace: Kol. Dobrowolski Adam: 1) Portret literacki Sewera, 2) Portret literacki Kl. Juńoszy.

Kol. Nowicki Franciszek: 1) Wiersz pośw. pam. Mickiewicza, 2) Z kresów krzyżackich, poemat.

Kol. Estreicher Stan.: 1) Domniemana treść dalszych trzech aktów »Konfederatów Barskich«. 2) Najnowsza powieść Kaczowski i jej ocena w warszawskim »Ateneum«, 3) Nowe poezye (Or-Or; W. Lieder).

Kol. Rydel Lucyan: 1) Towarzystwo Im. Mickiewicza i nowy tom jego »Pamiętnika«, 2) Wiersz pośw. pam. Mickiewicza, 3) Mściwoj, dramat w V aktach. 4) Sonety krakowskie.

Kol. Tetmajer Kaź.: 1) Wiersz pośw. pam. Mickiewicza.

Kol. Leser Zygmunt: 1) O poezyach Jana Kasprowicza.

Kol. Suesser Ignacy: 1) Poezye.

Kol. Waligórski Jan: Wiersz pośw. pam. Mickiewicza, 2) Wiersze satyryczne

Kol. Ehrenberg J. K.: 1) Przeglądy z greckich elegitów, 2) Pięta pieśń Piekla (Franceska), 3) O dramacie kol. Rydla »Mściwoj«.

Akademicka Hromada. Wobec coraz to zwiększającej się liczby Rusinów-akademików na naszym Uniwersytecie okazała się konieczna potrzeba stworzenia samodzielnego towarzystwa, któreby skupiając całą młodzież rusińską, stało się prawdziwym ogniskiem ich duchowego i narodowego życia. Młodzieńskie to towarzystwo założone w dniu 1 Czerwca 1887 umiało już zebrać w swem łonie młodzież rusińską, a stanawszy jasno na gruncie szczerze-narodowym — nie zrywając nawiązanych już serdecznych stosunków

z młodzieżą polską rozwinięło tyle sił żywotnych, zakresliło sobie tak szeroki zakres działania, iż wobec znanej ofiarności Rusinów o jego przyszłym rozwoju powątpiewać nie można. Obecnie liczy »Akademicka Hromada« 62 członków, pomiędzy tymi 16 Polaków. biblioteka jej już w pierwszym zawiązku wykaszała do 750 tomów a pomimo niemale jak na akademickie stosunki wkładki miesięcznej w kwocie 1 złr., strona materyjalna nie przedstawia wydziału wielkich kłopotów. Ruch umysłowy w Hromadzie bardzo znaczny, a poważna myśl »samokształcenia« obleka się u nas w wspaniałą szatę rzeczywistości.

Na chlubę polskiej młodzieży podnieść należy, że do rozbudzenia się tego życia między nami nie mało przyczynia się jej czynny współudział — nie bryzga tu młodzież polska Rusinom podobnemi hałasami jak »separatyści« nie moralizuje ich na temat śmiesznych i do archeologii niestety jeszcze nie zaliczonych słów: »Gente Ruthenus natione Polonus«, lecz uznając pełnię praw narodowych Rusinów szczerze pragnie zapoznać się z społeczno-narodowym rozwojem swej braci.

Facta loquuntur. O prawdziwości sądu naszego następujący szereg odczytów najlepiej świadczy:

1. Rozbiór pieśni sierocych.
2. Hydrotherapia w świetle najnowszych badań.
3. Gramatyka jako nauka.
4. O wolności woli.
5. O tłumaczeniach z obcych literatur na język rusiński i próba własnego przekładu »Herman i Dorota«.
6. Walka o byt i asocjacja — dwa czynniki biologiczne.
7. Społeczno-narodowy rozwój galicyjskich Rusinów od 48 r. i zasługi ks. Kaczala około tegoż położone.
8. Rozwój poglądów na wiarę u Szewcenki.
9. Istota i uporządkowanie ludowych przysłów.
10. Słów kilka o ruskiej i polskiej inteligencji.
11. Zarys ewolucji stanu czwartego.

Nadto co Sobotę urządziła Hromada pogadanki literacko-naukowe, przepłatane śpiewem ukraińskich pieśni. Pierwszym i jedynym występem na zewnątrz jest uroczysty wieczór na cześć Tarasa Szewcenki, który zarazem jest inauguracyjnym występem ruskiej młodzieży w Krakowie.

Tow. Wzajemnej pomocy akad. Stan Towarzystwa naszego obecnie jest następujący: Członków liczy Towarzystwo 432. Kapitał żelazny, który wynosił z chwilą objęcia administracji przez Zarząd obecny 20.233 złr. wzrósł w ciągu czterech miesięcy o 2.216 złr., a mianowicie: pokrycio długu ciężącego na kapitale żelaznym zaciągniętego przez Zarząd poprzedni 1.100 złr. Zakupiona na fundusz chorych przez pp. Profesorów Uniw. akcja banku poznańskiego wart. 600 złr., dodatkowy zwrot gotówki kapit. żelaznym zarządów poprzednich 200 złr. Dar III r. med. na kapitał żelazny 6 złr., $\frac{1}{10}$ dochodów odkładanych na kapitał żelazny 180 złr. i na nowo otworzony fundusz domu akademickiego dotychczasowe składki 130 złr.

Pożyczek rozdano od początku r. szk. (3-go Grudnia) na 1650 złr., z czego wydział ścisły rozdał 150 złr. podczas feryj świątecznych, resztę zaś wydział obszerny na tygodniowych posiedzeniach.

Ważniejsze pozycje dochodów przedstawiają się: Wkładki członków 560 złr., zwroty 1200, bal 700 ($\frac{1}{2}$ części) rańt 275 ($\frac{3}{4}$), 2 odczyty 150, na pokrycie deficytu zebrano 140, członkowie honorowi 30 złr.

Koszta administracji wynosiły 240 złr.

Ze zniżen wprowadzonych w życie w połowie stycznia korzystano w następujących stosunkach:

Asygnat zniżonych na węgle wybrano na	137 $\frac{1}{2}$ złr.
» » na wędliny » » » » »	83 »
» » do mleczarni » » » » »	108 »
» » na naftę » » » » »	27 »
» » do łazienek w hotelu krakowskim na . . .	30 »

Recept zniżonych o 50% wydano 183, zniżen na wody mineralne do p. Rzący i Chmurskiego 12. Recept za darmo wydano 15.

Z dniem 1-go Kwietnia zostają zawieszone aż do jesieni zniżenia na naftę, węgle i wędliny, pozostają zatem i nadal zniżenia do mleczarni (10% upustu), do łazienek (50%) i aptek (50%). Mają być nadto wprowadzone zniżki obiadowe, jeżeli się dostateczna liczba Kolegów zgłosi, chcących z takowych korzystać.

Biblioteka słuchaczy prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Towarzystwo to, najstarsze ze wszystkich akademickich stowarzyszeń, w ostatnich czasach znacznie się podniosło, zwłaszcza od chwili, w której prof. M. Fierich został mianowanym jego kuratorem z ramienia Senatu. Dzieł liczy obecnie biblioteka około 2.000. tomów do 2.500. Liczba członków w roku bieżącym nawet dla najmłodszych wymagań zbyt mała, bo nie przenosi 80, podczas kiedy w roku przeszłym doszła do 150. Obojętność tę dla tak żywotnego stowarzyszenia trzeba przypisać w pierwszej linii wstrętowi do czytania naukowych dzieł, który między słuchaczami prawa coraz szersze przybiera rozmiary: skrypta i notaty wypierają wszystko inne. Ale są i inne przyczyny: lokal naszego stowarzyszenia (Collegium juridicum) jest zbyt odległy od centrum